

ПРОГРАМА

за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Брацигово

I.Анотация

На 24.01.2008 година Народното събрание прие Закон за защита на животните. Този закон вменява на общините редица права и задължения по контрола на защитата по хуманното отношение към животните и третирането на домашните и безстопанствени кучета. Разработването и прилагането на тази програма се налага поради това, че проблемът с безстопанствените кучета е сериозен за обществото, с многострани измерения /хуманомедицински, ветеринарномедицински, социално-битови, икономически и екологични/. Досега взетите мерки, в изпълнение на Закона за ветеринарномедицинската дейност се оказват недостатъчни. Все още не може да се намери цялостно и трайно отношение дори и в новоприетия закон. Съгласно чл. 40 ал. 1 & 4 – общинските съвети приемат програми за овладяване популацията на безстопанствените кучета и предвиждат средства за изпълнението им в тримесечен срок от влизане в сила на Закона за защита на животните.

1.Описание на проблема

В последните години проблемът с бездомните кучета е тема на разговор, в които вземат участие специалисти, местна власт и природозащитните организации. В настоящата програма определенията "бездомно" и "бездопанствено куче" се използват като синоними, без да се влага смисъл на категоризиране на различните групи кучета/ като например кучета, частично социализирани, за които определено лице полага грижи и са с контролиран здравен статус и кучета, които са несоциализирани с неизяснен здравен статус. Намирането на ефективен модел за справяне с проблема предполага от една страна задълбочен анализ от резултатите от досега прилаганите методи и от друга страна проучването на световния успешен опит и практика. Проблемът с бездомните животни засягат в една или друга степен различни райони в света, предимно страни от Средиземноморието /Италия, Гърция, Турция/, Средния изток. Проблемът с бездомните кучета не стои във Великобритания, Германия. Вероятно причините за тези разлики са комплексни и обхващат

въпроси, свързани с образованието , ефективността на приеманите мерки, чистотата и хигиената на селищната среда, и не на последно място традициите, ценностите в обществото и културата на отношение към животните.

- наличието на бездомни кучета в едно населено място води до сериозни последици за гражданите. Не обезпарилизените и не имунизирани животни пренасят различни болести някои, от които са смъртоносни / ехинококоза, марсилска треска, лаймска болест, бяс и др./;
- създаване на дискомфорт на населението
 - много хора се страхуват от кучета;
 - през ноцта , шумът създаван от животните смущава гражданите
 - животните са една от причините за замърсяване на градската среда и тази в селата;
 - тежкото положение на безстопанствените кучета травмира хората, които обичат животните;
- икономическа неефективност – неефективните мерки, приемани от общината за решаването на проблема са свързани с разходи, а в същото време не са постигнати реални резултати и се създава социално напрежение
- тежкото положение на безстопанствените кучета
 - кучетата страдат от различни болести, глад и студ
 - много от безстопанствените кучета биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от граждани
- нападенията и ухапванията от животни водят освен до здравни последици, но и до създаване възможност за възникване на пътно-транспортни произшествия

2. Причини за възникване на проблема

- 2.1. Липса на адекватно и цялостно законодателство
- 2.2. Липса на контрол върху популацията на домашните кучета
- 2.3. Временно използване на кучета за пазачи на вили строежи, гаражи и др., след което се изоставят.
- 2.4. Липса на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят.

Собственикът не е подготвен за проблемите, съпровождащи отглеждането на куче в резултат, на което при възникнали трудности може да го изостави. Проблемите “с” и “на” бездомните кучета в последните години успяха да поляризират общественото мнение в България. От една страна пострадалите граждани изискват бързо и радикално решаване на проблема, от друга любителите на кучета и природозащитните организации поставят въпроса за хуманно отношение към животните. Съществува необходимостта да се проучат

и приложат научни мерки, които доказали своята ефективност за справяне с проблема в редица страни и са утвърдени от Световната здравна организация. Шансът е сега, след влизане на България в Европейския съюз да се приемат препоръките на ЕК и да се усвоят позитивите от успешния европейски опит.

3. Популация на безстопанствените кучета

Една от главните причини за увеличаващата се популация от бездомни кучета е липсата на контрол над домашните кучета, по отношение неконтролираното размножаване. Кучето достига полова зрялост на 6-8 месечна възраст, ражда 3 пъти годишно средно, от 5 до 8 кученца. Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета. Ако не се вземат навременни мерки броят им нараства докато достигне определен максимум. Стопаните на домашни животни не осъзнават напълно, че ако тяхното женско куче има поколение от 8 малки, то отговорността по изхранването им, отглеждането и намиране на нов дом и стопанин е тяхна грижа и това не е малка задача. Така на "входа" на популацията от бездомни кучета стоят изоставените от собствениците си кучета или тяхното нежелано потомство. Популацията се попълва и от изгубени или избягали домашни животни. Всички тези групи формират общата картина на популацията от бездомни кучета, която при неефективни мерки се поддържа максимална, според естествените природни закони.

Основните фактори, определящи наличието на бездомни кучета в дадено населено място се свежда най-общо до три условия, които се предлагат в средата: наличието на количество хранителен ресурс, вода и подслон. Изследователите на проблема установяват, че съществува определен максимален брой животни, живеещи на дадена територия, които се лимитират от налично количество храна, вода и подходящи убежища срещу времевите условия или от други животни - т. нар. "капацитет на задържане". Отделните индивиди на тази площ може да варират, но размерът на популацията като цяло ще остане относително постоянен тъй като на "входа" той се регулира от новородените малки кученца и изоставените животни, а на "изхода" – от напусналите популацията от бездомни, поради естествена смърт, намиране на втори дом, настаняване в приюти и евтаназия. Крайният брой кучета на дадена площ винаги достига до "капацитет на задържане". Така, ако женските кучета раждат малки, но капацитетът на даден терен не се промени, то вероятността тези малки да оцелеят е нищожна поради липса на храна или риска от заболявания. В случай, че едно животно "отпадне" от дадена площ неговото "място" веднага се заема от друго, по-младо животно и така се запазва капацитета. Като се отчитат основните фактори, определящи наличието на бездомни кучета на дадена територия като относително по-рискови могат да се посочат районите, в които:

- не е предложено добро решение с битовите отпадъци;

- няма редовно сметосъбиране, не се използват затворени контейнери за боклук, сметищата не са оградени;
- съществуват хранителни отпадъци, които целенасочено се осигуряват от гражданите;
- съществуват условия за задържане на застояла вода;
- съществуват изоставени и порутени постройки

Животните се заселват на местата, където има изхвърлени и задържани отпадъци. Именно изхвърлянето на сметта на открito като източник на храна се явява обща характеристика на районите, в които има висока популация от бездомни животни. Проблемът се отежнява и от ниската култура при отглеждането на домашните животни.

II. Цели и задачи на програмата

1. Цели

Установяване на контрол върху популацията на безстопанствените и домашни кучета като се гарантира здравето на хората, безопасността на селищната среда и имиджа на община.

- Намаляване до минимум рисковете от разпространението на заразни заболявания, които касаят хора и животни.
- Развиване на чувство на отговорност у хората при отглеждането на животни.

2. Задачи

- 2.1 Овладяване броя на безстопанствените кучета до трайното изчезване на явлението "бездомни кучета"
- 2.2 Контрол върху отглеждането на домашни животни
- 2.3 Повишаване на чистотата на селищната среда
- 2.4. Изготвяне и провеждане на образователна кампания, съгласно чл.2 от 33Ж

III. Методология

1. Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на не агресивни и здрави безстопанствени кучета.
2. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета.
3. Задомяване на безстопанствени кучета.
4. Регистрация и надзор на безстопанствени кучета.
5. Регистрация на домашните кучета.
6. Популязиране ползите от кастрацията на домашните кучета
7. Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета.
8. Кампании за подобряване чистотата на селищната среда

Дълги години в различни страни по света властите и организациите считаха, че единствения начин да държат под контрол проблема с бездомните кучета е чрез евтаназирането им. Дългогодишна практика не само в България, но и по света е била ежегодно залавяне и отстраняване на бездомни животни чрез евтаназиране, с цел намаляване на тяхната популация. Резултатът, който е установен е, че популацията временно намалява докато се родят ново поколение бездомни кученца и тогава броят нараства до "капацитета на задържане". Този метод се оказва неефективен тъй като не намалява крайния брой на дадена територия по постоянен начин.

Основна цел на успешния мениджмънт на проблема с бездомните кучета е да се сведе и задържи популацията на бездомните кучета до такова ниско ниво, при което няма да е необходимо да се унищожават здрави и социализирани животни, но без да е необходимо те да бъдат настанивани в кучешки приюти. Целта е на определена територия да се създаде баланс между броя на новодошлите животни и броя на напусналите чрез естествена смърт или осиновяване.

Международни организации за защита на животните споделят своя позитивен опит за намаляване популацията на бездомните кучета, чрез няколко ефективни метода – кастрация, регистрация и идентификация, информиране и образоване на обществеността. Единственият възможен начин тряно да бъде намалена крайната популация е прилагането на програма за кастриране и връщане в естествената среда след маркиране, ваксинация и обезпаразитяване.

IV. Мерки

Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на не агресивни и здрави безстопанствени кучета.

- 1.1. Обработката на безстопанствените кучета се извършва в приюти, стационарни или подвижни лаборатории, съгласно чл.40, ал.4 от ЗЗЖ
- 1.2. Обработката на безстопанствените кучета се извършва за тригодишен грatisен период, съгласно чл.5 от ЗЗЖ. Приоритетно се обработват женски кучета.
- 1.3. Обработката на безстопанствени кучета се извършва по кварталите на град Брацигово и селата във връзка с молби и сигнали на граждани..
- 1.4. Залавянето на безстопанствените кучета се извършва, съгласно чл.42, ал.1 от ЗЗЖ.
- 1.5. Обработката се извършва на принципите на масова кастрация/ свободен лов, като от дадено място се залавят абсолютно всички възможни кучета във фертилна възраст, приоритетно женски/.

Програмата кастриране – връщане е проучена и прилагана в редица европейски страни, в които съществува проблем с бездомните кучета /Италия, Гърция,

Швейцария, Франция / включително и САЩ. Практическите резултати са доказали, че този метод е високо и трайно ефективен и в същото време в дългосрочен план води до спестяване на много средства. като причина се сочи, че в популация от стерилни животни, когато едно животно умре поради някаква причина, няма да има друго, което да заеме неговото място и това ще доведе до намаляване на крайния брой. Връщането на здрави и не агресивни животни на местата, от където са взети ще предотврати прииждането на други не кастрирани и вероятно болни кучета от покрайнините на селищата и ще поддържа баланса на популацията в рамките на приемливо за населението съжителство "оптимално контролирам минимум". Връщането на кастрираните кучета трябва да става в най-кратки срокове, за да не се загуби способността им за адаптация и оцеляване на улицата. Необходимо е при връщане на кучетата да се знае броя им в съответния район. Обработените кучета не трябва да се връщат в райони на болници, училища, детски градини, спортни площадки, пътища от Републиканската пътна мрежа.

В рамките на тези програми особено важно е да се подчертава необходимостта от осигуряване на доброволен надзор над кучетата, върнати по места. Доброволният надзор следва да се осъществява от определено лице или организация, което се ангажира регулярно да проследява здравния статус на кучето и да провежда системна ваксинация и обезпаразитяване. Позитивен ефект от програмата за кастрация се отчита и по отношение на поведението на животните, особено мъжките, чийто нрав става по-спокоен и не агресивен.

1. Мерки, свързани с въздействие върху средата

Основен параметър на средата, подлежащ на контрол е ограничаване на хранителния ресурс. В тази връзка мерките трябва да бъдат насочени към:

- осигуряване на редовно сметосъбиране и сметоиззвозване, използване на затворени контейнери за събиране на отпадъци, ограждане на сметищата с отрадни стени .
- контрол върху оставянето на хранителни отпадъци от гражданите по улиците
- ограничаване достъпа до сметищата, към хранителните магазини, заведенията за обществено хранене като отговорността за това се поема от собствениците на тези обекти
- да се създаде нормативно задължение за собствениците на терени на детски, учебни, здравни заведения, на предприятията, парковете да ги оградят по начин, който физически ограничава достъпа на бездомни кучета в тях.

2. Регистрация на домашните кучета

Регистрацията, паспортизацията и индентификацията на домашните кучета са насочени за осъществяване на контрол върху размножаването преди всичко на домашните кучета. Подходяща система за това ще намали риска от изоставяне на животни тъй като ще позволява проследяване на собственици и съответно санкционирането им.

- 3.1 Регистрацията на домашни кучета се извършива, съгласно чл.174 от ЗВД*
- 3.2 Таксата за домашни кучета се събира от Общинска администрация*
- 3.3 Собствениците на кучета с поставен микрочип не заплаща такса за 1-вата година от неговото регистриране „съгласно чл.39 от ЗЖЖ*

4. Регистрация и надзор на безстопанствените кучета

- 4.1 Регистрация се извършва от амбулатории и приюти, които обработват безстопанствени кучета. На всяко обработено куче се издава ветеринаромедицински паспорт, който се предоставя на отговорното по надзора лице.
- 4.2 Регистрацията се извършва чрез поддържане на дневник, в който се вписват задължителни данни за обработените кучета.
- 4.3 Данните от регистъра на амбулаториите, които работят по програмата се изпращат до 5 – то число на всеки месец до Кмета на общината.
- 4.4 Надзор на обработените кучета се извършва, съгласно чл.49 и чл.50 от ЗЖЖ. Този тип регистрация ще осигури информация за броя на безстопанствените кучета и тяхната категоризация.

5. Популяризиране на ползата от кастрацията на домашни кучета

- 5.1. Организират се кампании за разясняване ползата от кастрацията чрез брошури, медийни кампании и др.
- 5.2. Презентации на ЗЖЖ, организирани от общината със съдействието на ОЗЖ по квартали за собствениците на домашни кучета
- 5.3. Съвместна работа с ветеринарните лекари по квартали.
Нежеланата популация от домашни кучета може да се регулира чрез налагане на по-висока такса за отглеждане на не кастириани животни или т. нар. "данък плодовитост". От друга страна собствениците, които биха желали техните животни да бъдат кастириани трябва да бъдат стимулирани чрез облекчени такси.

6. Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета

- 6.1 Неизлечимо болни животни се подлагат на евтаназия, съгласно чл.179, ал.3, т.1 от ЗВД и чл.45 ал.8 от ЗЖЖ.
- 6.2 Доказано агресивни кучета, участвали в инцидент с ухапвания на човек се подлагат на евтаназия, съгласно чл.179, ал.3, т.4 от ЗВД.

7. Задомяване на безстопанствени кучета

7.1 Всеки приют разработва и приема схема за информация на гражданите за животните, които се предлагат за отглеждане, съгласно чл.41,ал.6 от ЗЖЖ.

7.2. Общините и организациите за защита на животните организират публични мероприятия за задомяване с безстопанствени, здрави кучета, на желаещи да ги отглеждат.

8.Информационна кампания

Необходима за запознаване на обществеността с механизма на поддържане на постоянно ниво на популация, както и организирането на рекламино – образователна кампания, с цел повишаване популярността на програмите за кастрация и връщане.Образователните програми в училищата, новините по телевизията, плакати, брошури и др. биха могли да съдействат за промяна в детското и обществено мнение.

В обобщения могат да бъдат направени следните изводи:

- **Методите на улавяне и настаняване в приюти на безстопанствени кучета не са практични**
- **Методите на кастриране и връщане са ефективни. След определен период от време броят на бездомните кучета значително ще намалее.**
- **Образоването и обучението на обществеността, особено на децата, е от решаващо значение за разбиране на поведението на животните и техните нужди.**
- **Обучението във високи стандарти на работа на хората, които се грижат за животни и ветеринарни лекари е също от голямо значение за успешното реализиране на програмите за улавяне, кастриране и връщане на животните.**

V. Мерки за контрол на популацията на територията на община Брацигово

Стария тип третиране се осъществява от 2006 година със съдействието на Зооветеринарен комплекс – Пловдив, сътуиран в покрайнините на град Пловдив, но въпреки ресурса от похарчени средства проблемът с безстопанствените кучета не е разрешен.Това и новите законови изисквания налагат ръководството да се насочи към друг тип програма, която е в съответствие със законовите норми и на някои места се отчита като успешна - залавяне,кастрация,ваксинация,обезпаразитяване, маркиране и връщане. На евтаназия да се подлагат заразно болни и доказано агресивни животни.

Уловените през годините кучета са както следва: 2006 година- 30 бр., 2007 година – 32 бр.

Необходимо е да се отбележи, че част от дейностите и разгледаните по-горе мерки за намаляване популацията на бездомните кучета вече се реализират и са правно регламентирани в съществуващата нормативна уредба. Тяхната недостатъчна резултатност обаче се дължи на липсата на ефективен контрол върху изпълнението им и налагане на такси и парични санкции.

Успехът на програмите за намаляване популацията на бездомни кучета е в прилагане на комплекс от мерки, при който усилията на общинската власт, природозащитните организации, ветеринарните специалисти и гражданите са насочени в една обща посока – намиране на хуманно и съвременно решение на проблема.

Към настоящия момент усилията и дейността на местната власт, в лицето на общинското ръководство са насочени именно към прилагане на доказалите се по всички международни стандарти програми за кастрация и връщане в естествената среда на животните, след тяхната ваксинация и обезпаразитяване. Крайната цел е популацията да се сведе до минимум. За успеха на подобна програма е важно гражданско общество в Брацигово да осъзнае и възприеме ефективността на този метод, чийто резултат ще настъпи постепенно, но също и да подхожди отговорно към отглеждането на своите домашни любимци.

В същото време мерките ще бъдат насочени и към подобряване на цялостната селищна среда/ чистота, сметоиззвозване и т.н./ тъй като при условията на подходяща среда/ хранителна ресурс, вода и подслон/ екологичната ниша ще бъде попълнена от други бездомни животни – котки или дори плъхове. За целта са предвидени значителни средства, както следва:

- за 2008 година - 2000 лева
- за 2009 година – 3000 лева
- за 2010 година- 4000 лева

Освен това, в изпълнение на законовите изисквания ще бъде склучен договор за ловенето и обработката на бездомните кучета с юридическо лице, отговарящо на нормативните критерии.

VI. Участници в програмата

Местна власт – Кмет, Зам.кмет; Постоянна комисия по “ Териториално развитие, комуникации и околнна среда “ към ОбС

в Общински съвет – Брацигово, Организации за защита на животните.

Местна власт

1.1. Кметът или упълномощено от него лице организира предаването на определена част от безстопанствени кучета в изградени за тази цел обекти.

1.2. Общинският съвет приема Програма за овладяване на популацията на безстопанствени кучета, предвижда и гласува

годишен бюджет за изпълнението и , съгласно чл.40, ал.1 от ЗЖЖ.

1.3. Постоянната комисия “Териториално развитие, комуникации и околната среда” към ОбС участва в контрола, изменението и допълнението на настоящата програма.

Общинска администрация

2.1. Приема сигнали и жалби на граждани и организации лично, по телефон, писмено и по електронна поща

2.2. Анонимни сигнали и жалби не се обработват.

2.3. При подаване на сигнала се записват имената на гражданина или организацията, подали сигнала, и телефон или адрес за обратна връзка. Жалбоподателят посочва мястото на инцидента и описание на кучето/ кучетата.

Жалбата за кучето/та , участвало/и в инцидент ухапване на човек се обработва приоритетно.,в рамките на 24 часа от подаването на сигнала.

- Жалбите за агресивни кучета се обработват до 48 часа от подаването им.
- По подаден сигнал и жалби се извършва проверка ,която съдържа подробно описание на фактическите обстоятелства

Организации за защита на животните/ ОЗЖ /

- ОЗЖ , които имат стационарни или подвижни амбулатории могат да кандидатстват, съгласно чл.40, ал.4 от ЗЖЖ за участие в Програмата и да сключат договор за изпълнение на Програмата.
- ОЗЖ съдействат на общината за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета.
- ОЗЖ предоставят описание на необработените кучета по населени места до лабораториите и приютите, които работят по Програмата. Съдействат при залавянето и връщането на кучетата.
- ОЗЖ поемат надзор върху обработените кучета
- ОЗЖ съдействат за медийно отразяване на дейностите по Програмата.
- ОЗЖ могат да събират финансови средства по Програмата.
- ОЗЖ организират и провеждат задомителни кампании.

VII. Средства, ресурси и време за изпълнение на Програмата

1.Източници на финансиране и материално обезпечаване на Програмата

1.1 Общински бюджет, съгласно чл.40, ал.1 от ЗЖЖ.

1.2 Постъпления от такси по чл.175 от ЗВД и чл.116 от ЗМДТ

1.3 Дарения

1.4 Финансиране на дейности по Програмата от ОЗЖ.

2. Време за изпълнение

Съгласно § 5 от Предходните и заключителни разпоредби на ЗЗЖ периодът за работа по Програмата е три годишен, за който период кучетата следва поетапно да бъдат изтеглени в приюти.

Дейностите по програмата и етапите на изпълнението и се отчитат и актуализират ежегодно пред Кмета на общината.

VIII. Оценка за успеваемост на проекта – критерии

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките по програмата на обработването на безстопанствените качества

- 1.1 Повишаване на безопасността на селищната среда;
- 1.2 Подобряване на регистрацията и повишаване на събирамостта на таксите за домашни кучета, както и стимулирането на кастрацията им ще спомогнат за трайното решаване на проблема и овладяването на притока на нежелани животни от дома към улицата.
- 1.3 Мониторинг върху популацията на безстопанствените кучета.
- 1.4 Намаляване на социалното напрежение.
- 1.5 Утвърждаване на европейските критерии за третиране на животни.

2. Количество подобрения

- 2.1 Постепенно намаляване на популацията на безстопанствени кучета до изтеглянето им в приюти.
- 2.2 Увеличаване на броя на регистрираните домашни кучета
- 2.3 Повишаване на постъпленията от таксата, съгласно чл. 175 от ЗВД
- 2.4 Преброяване на популацията на безстопанствени кучета

3. Критерии за изпълнение на програмата

- 3.1 Брой на обработените животни
- 3.2 Брой на регистрираните домашни кучета.
- 3.3 Брой на кастрираните домашни кучета.
- 3.4 Брой на хората, които търсят съдействието на екипа за решаването на проблема с кучешката популация / индикатор е графика за кастрация на кучетата, изготвен на базата на обажданията на граждани/.
- 3.5 Брой на гражданите, участващи като доброволци в Програмата.
- 3.6 Брой на задомените кучета в края на третата година.

4. Кметът на общината организира изпълнението на Програмата и ежегодно внася отчет за изпълнението и пред Генералния Директор на НВМС в съответствие с изискванията на чл. 40, ал. 2 от ЗЗЖ.

VIII. Нормативна база и международен опит

1. Закон за защита на животните
2. Закон за ветеринарномедицинската дейност
3. Становище на Световната здравна организация

М О Т И В И

към

проекта на

“Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Брацигово”

1. Причини, които налагат приемането

- Изискванията на Закона за защита на животните
- Изискванията на Закона за ветеринарномедицинската дейност

2. Описание на проблема

Наличието на голям брой безстопанствени кучета води до здравни рискове за хората. Те могат да бъдат преносители на болести, опасни за человека – бяс, ехинококоза, бруцелоза, микроспория. Регистрирани са случаи на ухапвания на хора от кучета. Много от тях се страхуват, безстопанствените кучета създават дискомфорт на населението.

3. Цели

- Установяване на контрол върху популацията на безстопанствените и домашните кучета, с което се гарантира здравето на хората, безопасността на средата за живееене и европейския имидж на България.
- Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни.
- Развиване на чувство за отговорност при отглеждане на кучета

4. Финансови средства за изпълнение на програмата

2008 година - 2000 лева

2009 година - 3000 лева

2010 година - 4000 лева

5. Задачи и очаквани резултати

- Овладяване броя на безстопанствените кучета до трайното изчезване на понятието “безстопанствени кучета”
- Повишаване чистотата на селищната среда
- Намаляване броя на пътно-транспортните произшествия, предизвикани от скитащи кучета